

Folkbildning Norden

Norge – landrapport 2010

Ny lov

Fra og med 2010 har Norge en ny lov om voksenopplæring med forskrift, som i hovedsak er en lov for studieforbundene. Den er en oppfølging av av den offentlige utredningen om studieforbundene i Norge; *NOU 2007:11 Studieforbund – læring for livet*.

Loven omfatter altså studieforbundene spesielt, men også såkalte nettskoler (tidligere frittstående fjernundervisningsinstitusjoner) og enkelte privatskoler/bibelskoler.

Loven erstatter Lov om voksenopplæring fra 1976, som har vært ”studieforbundenes lov” på godt og ondt siden den gang. Mye i den gamle loven var blitt uaktuelt og det var på høy tid med ny lov.

I den nye loven heter det at ”studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål:

- a. Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlaget for bærekraftig utvikling ved å engasjere og aktivisere medborgere.
- b. Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke sin egen livssituasjon.
- c. Å bekjempe utstøting og bidrar til inkludering.
- d. Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og møter på den måten behov for læring i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.
- e. Å styrke kulturelt mangfold og øke deltakelsen i kulturlivet.
- f. Å være en alternativ arena for læring i forhold til skoleverket.”

Loven inneholder for øvrig kriterier for godkjenning som studieforbund, kriterier og rammer for offentlige tilskudd, bruk av offentlige undervisningslokaler, fylkeskommunenes rolle, noe om rapportering og dokumentasjon m.v.

Mer om loven finnes her <http://vofo.no/kvalitetsweb/>

Forskrift

Forskriften til loven bestemmer bl.a. at et studieforbund må rapportere minst 40.000 kurstimer pr. år for å bli godkjent, at deltakerne må være over 14 år, men det er ingen nedre grense for deltakertall og at kurset må vare i minst 8 timer. Inntil 50% av kurset kan være nettbasert. Flere studieforbund er nå inne i fusjonsprosesser fordi de hver for seg ikke er store nok til å rapportere 40.000 studietimer årlig. Studieforbund knyttet til politiske partier har også i den nye loven unntak, og kan godkjennes med minst 2000 rapporterte studietimer årlig.

VOFO

Generalsekretær Sturla Bjerkaker hadde 50% permisjon i perioden mars til juli i 2010. Han oppholdt seg i Berlin i perioden og utførte arbeidsoppgaver for VOFO derfra, samtidig som han hadde ”lokale” oppdrag. Ellen Stavlund fungerte som generalsekretær i perioden.

Mer informasjon om VOFO? Se www.vofo.no

VOFOs regionale apparat

VOFO har regionale organisasjonsledd som dekker alle fylkene. Det er en permanent utfordring å arbeide for en profesjonalisering av regionene. Aktiviteten og forutsetningene er ulike fra landsdel til landsdel, og det preger innsatsen og arbeidet Fylkeskommunene yter basistilskudd, men med svært ulike beløp.

Kvalitet

VOFO hadde over en periode et styreoppnevnt kvalitetsutvalg. Utvalget hadde som mål å drøfte og vurdere kvalitetsutvikling i studieforbundene. Utvalget utviklet en elektronisk håndbok som skal være en base for dokumenter, modeller og eksempler som har betydning for kvalitetssikringen i studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner. Kvalitetswebn driftes av VOFOs administrasjon. www.vofo.no/kvalitetsweb

Kurs- og administrasjonsprogram

VOFO har i arbeid et prosjekt som skal resultere i et nytt web-basert kursrapporterings- og administrasjonsprogram som alle studieforbundene skal kunne benytte. Programmet relaterer seg til ny lov med forskrifter.

Læringsdagene 2010

Læringsdagene for voksne 2010 holdes for 13. gang. I år lagt til uke 43. Temaet i år er leseglede; Lesing åpner nye verdener. Det har resultert i et godt og utvidet samarbeid med bibliotekene. Blant annet har det medført et tilskudd på 100 000 kr til aktiviteter. Vi regner med mange ulike arrangement over store deler av landet. Styringsgruppa som er sammensatt av interesseorganisasjoner, la i begynnelsen av året føringer for tidspunkt, materiell, mediekontakter m.m. Dette følges opp av VOFO med prosjektleder Hilde S. Grønhovd. Materiell distribueres over hele landet gjennom VOFOs regionledd. Regionene søker og får tildelt midler til arrangement, som legges ut på VOFO hjemmeside for Læringsdagene. Det er etablert to priser som deles ut under Læringsdagene: Årets læringshelt og Folkeopplysningsprisen. Prisene deles hvert år ut på som nasjonale priser, men etter hvert deles det også regionale priser. Begge prisene får god medieoppmerksomhet. Mer om læringsdagene, aktiviteter og priser finner du her: www.laringsdagene.no

VOFO Læring og Kompetanse

I 2009 tok VOFO opp igjen, med noen endringer, et tidligere konsept om å arrangere dagsseminarer/lederkurs for studieforbundne og andre tilgrensende miljøer. VOFO holder ett seminar i måneden med aktuelle temaer. I 2010 har seminarene spesielt orientert seg mot kompetansebehov i forhold til ny lov med overordnede mål. Seminarene har vært fullbooket og ofte med venteliste.

Biblioteksamarbeid

Sammen med ABM Utvikling og partnere som biblioteker i Norge, Sverige og Danmark har VOFO søkt og fått midler fra programmet Nordplus Horisontal til et nordisk prosjekt om samarbeid og utvikling mellom folkebiblioteker og folkeopplysning/folkbildning. Prosjektet har sitt første møte i Norge i oktober.

Prosjekter

VOFO er engasjert i flere prosjekter. Av nasjonale kan nevnes Papparingen, Læringslos og Kvalitetsveileder. Nordisk; The Learners' Voice og Læringsrom
Mer om VOFOs prosjekter finnes her: www.vofo.no klikk prosjekter.

Aktiviteten i studieforbundene

De siste 2-3 årene har de offentlige tilskuddene til studieforbundene økt noe. Aktiviteten har ikke fulgt med, og viser fortsatt en svak nedgang over mange år. sammenhengen mellom Det er først og fremst den tradisjonelle og utadrettede kursvirksomheten i de største studieforbundene som går tilbake, mens virksomheten i for eksempel Funksjonshemmedes Studieforbund og Folkekulturforbundet viser økning. De største forbundene er nå: Folkeuniversitetet, Musikkens Studieforbund, AOF og Folkekulturforbundet.

Kopinor

VOFO har inngått avtale med norske Kopinor om vederlag for kopiering fra såkalt åndsbeskyttet materiale (litteratur m.v.) i studieforbundene. Samlet betaler studieforbundene over 2 millioner kroner til Kopinor. Spesielt mye kopiering skjer i Musikkens Studieforbund og medlemsorganisasjoner innen kor og korps (notekopiering).

NVL

NFF (Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning) har den norske koordineringsfunksjonen for NVL i Norge nå, men VOFO bidrar fortsatt med sine nordiske erfaringer inn i NVLs arbeid, blant annet voksenpedagogikk, kvalitet i voksnes læring og læring for bærekraft.

VOFO, 1. oktober 2010,
ECS, SBj